

N. ULNARIS'İN PALMAR BÖLGEDEKİ DALLARINA AİT BİR VARYASYON OLGUSU

Mehmet Cem Bozkurt* ❖ Mehmet Ersoy* ❖ İbrahim Tekdemir**

ÖZET

52 yaşında bir erkek kadavranın sağ elinin diseksiyonu sırasında n. ulnaris'in elin palmar yüzünde verdiği uç dallara ait bir varyasyon tesbit edildi. Küçük parmağın ulnar tarafında seyreden n. digitalis palmaris proprius, n. ulnaris'in r. superficialis ve r. profundus'undan çıkan dalların birleşmesiyle oluşmaktaydı. R. profundus'tan çıkarak m. abductor digiti minimi'yi innerve eden sinirden ayrılan bir dal bu kasın içinden geçip yüzeyleşmekte ve daha sonra r. superficialis'ten gelen dallarla birleşmekteydi.

Anahtar kelimeler: Anatomi, N.Ulnaris, Varyasyon

SUMMARY

A case of Variation in the Terminal Branches of the Ulnar Nerve

During the dissection of a 52 year old male cadaver's right hand a variation in the terminal branches of the ulnar nerve was observed in the palm of the hand. The medial proper palmar digital nerve to the little finger was formed by the branches separated from the superficial and the deep branches of the ulnar nerve. The branch given off by the nerve that arose from the deep branch of the ulnar nerve and innervating the abductor digiti minimi muscle pierced this muscle and passed through. Then, it connected with the branches from the superficial branch of the ulnar nerve.

Key Words: Anatomy, Ulnar Nerve, Variation

N. ulnaris önkolun alt yarısından itibaren a. ulnaris ile birlikte ve arterin medialinde seyrederek ele gelir. El bileğinde distal ulnar tünel olarak da adlandırılan Guyon kanalı'ndan geçer. Burada retinaculum flexorum'un yüzeyinde ve os pisiforme'nin lateralinde bulunan n. ulnaris, r. superficialis ve r. profundus olmak üzere iki uç dala ayrılır. R. superficialis, m. palmaris brevis'e somatomotor bir dal verdikten sonra küçük parmağın medial tarafına giden n. digitalis palmaris proprius ile 4. interosseal aralıkta seyreden n. digitalis palmaris communis adlı dallara ayrılır. Bu sonuncu sinir de parmak kökünde n. digitalis palmaris proprius denilen iki dala ayrılarak küçük parmak ile yüzük parmağının komşu yüzlerinde uzanır. N. ulnaris'in r. profundus dalı ise elde, a. ulnaris'in arcus

palmaris profundus'a katılan dalı ile seyrederek ve bu seyri sırasında hipotenar kasları, 3. ve 4. lumbrikal kaslar ile tüm interosseal kasları, m. adductor pollicis ile m. flexor pollicis brevis'in derin başını innerve eden somatomotor lifler verir (1-4).

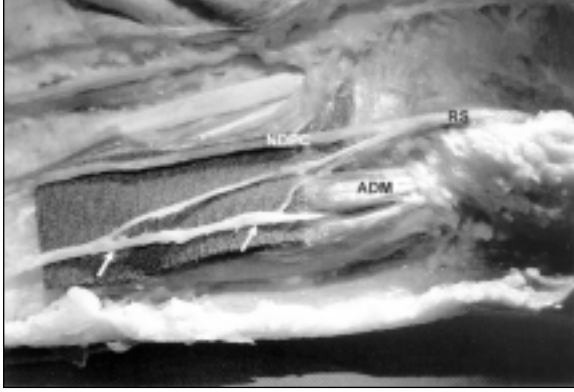
Guyon kanalı varyasyonların sık rastlandığı bir bölge olmakla birlikte, bu bölgede n. ulnaris'e ait varyasyonlar nadir olarak görülür (5). Bu çalışmada kadavra diseksiyonu sırasında tesbit edilen n. ulnaris'in el bileğinde verdiği uç dallara ait bir varyasyon tanımlanmaktadır.

BULGULAR

% 10'lük Formalinde fikse edilmiş, 52 yaşında bir erkek kadavranın sağ elinin diseksiyonu sırasında n. ulnaris'in el bileğindeki uç dallarına ait

* Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı

** Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı

Şekil 1. Sağ elde küçük parmağın ulnar tarafında seyreden n. digitalis palmaris proprius'un oluşumu. ADM: m. abductor digiti minimi, NDPC: n. digitalis palmaris communis, RS: n. ulnaris'in r. superficialis'i, beyaz oklar: n. digitalis palmaris proprius.

bir varyasyon tesbit edildi. Bu olguda küçük parmağın ulnar yüzünün derisinde dağılan n. digitalis palmaris proprius, n. ulnaris'in r. superficialis'inden ayrılan bir dal ile m. abductor digiti minimi'nin liflerini delerek yüzeyleşen bir başka dalın birleşmesiyle oluşmaktaydı (Şekil 1). R. superficialis'ten ayrılan dalın os pisiforme'nin proksimal ucuna olan uzaklığı 28 mm olarak ölçüldü. Bu sinir r. superficialis'ten çıktıktan sonra ikiye ayrılmakta ve daha sonra sırasıyla os pisiforme'nin proksimal ucunun 44 mm ve 54 mm aşağısında m. abductor digiti minimi'nin lifleri arasından geçen bir başka dal ile birleşmekteydi. Küçük parmağın medial tarafında seyreden n. digitalis palmaris proprius'un oluşumuna katılan bu ikinci sinir, r. profundus'un m. abductor digiti minimi'yi innerve eden dalından ayrılmakta ve bu kasın içinden geçerek yüzeyleşmekteydi. Bu olguda ayrıca r. superficialis'ten ayrılan sinirden çıkan ve m. palmaris brevis'e giden bir başka dal daha bulundu. Bu

dalın os pisiforme'nin proksimal ucuna olan uzaklığı 37 mm olarak tesbit edildi.

TARTIŞMA

Küçük parmağın medial yüzünün derisinde dağılan n. digitalis palmaris proprius elde genellikle n. ulnaris'in r. superficialis'inden ayrılır. Bu dal bazı olgularda ise el bileğinde doğrudan n. ulnaris'ten çıkar (6). Literatürde söz konusu bu dalın n. ulnaris'in r. dorsalis'inden ayrıldığı olgular da bildirilmiştir (7, 8, 9). Kaplan, n. ulnaris'in r. dorsalis'inden çıkararak os pisiforme'nin medialinden geçen ve n. ulnaris'in r. superficialis'i ile birleştikten sonra tekrar ayrılarak küçük parmağa doğru ilerleyen bir dal tanımlamıştır. Benzer bir dal McCarthy ve König tarafından da bildirilmekle birlikte, her ikisi de r. dorsalis'ten ayrılan fakat r. superficialis ile birleşmeden küçük parmağa giden dalların bulunduğu olgulardan söz etmişlerdir. Tanımladığımız olguda küçük parmağın ulnar tarafında seyreden n. digitalis palmaris proprius, r. superficialis ve r. profundus'tan ayrılan dalların birleşmesiyle oluşmaktaydı. Literatürde bu tür bir varyasyonu bildiren çalışma bulunmamaktadır.

Anatomi kitaplarına göre m. palmaris brevis'in innervasyonu n. ulnaris'in r. superficialis'i tarafından sağlanmaktadır (1, 2). Ayrıca bu olguda, m. palmaris brevis hem n. ulnaris'in r. superficialis'inden ayrılan bir dal hem de r. superficialis'in n. digitalis palmaris proprius'un oluşumuna katılan dalından çıkan ikinci bir dal tarafından innerve edilmekteydi.

Sık rastlanmamakla birlikte n. ulnaris'in eldeki dallarına ait değişik varyasyonların bulunabileceğinin bilinmesi bu bölgede yapılacak cerrahi girişimlerde yararlı olacaktır.

KAYNAKLAR

1. Williams PL, Bannister LH, Berry MM. ve ark. Gray's Anatomy. 38th ed. Edinburgh: Churchill Livingstone, 1995; 1273
2. Arıncı K, Elhan E. Anatomi (2.Cilt). 2. baskı Ankara: Güneş Kitabevi, 1997; 219-220
3. Gross M, Gelberman R. The anatomy of the distal ulnar tunnel. Clin Orthopaed Relat Res 1985; 196: 238-247
4. Bonnel F, Vila R. Anatomical study of the ulnar nerve in the hand. J Hand Surg 1985; 10-B (2 June): 165-168
5. Dodds GA, Hale D, Jackson WT. Incidence of anatomic variants in Guyon's canal. J Hand Surg 1990; 15A: 352-355
6. Lindsey JT, Watumull D. Anatomic study of the ulnar nerve and related vascular anatomy at Guyon's canal: a practical classification system. J Hand Surg 1996; 21A: 626-633
7. Kaplan E. Variations of the ulnar nerve at the wrist. Bull Hospital Joint Disease 1963; 24: 85-88
8. McCarthy R, Nalebuff E. Anomalous volar branch of the dorsal cutaneous ulnar nerve: A case report. J Hand Surg 1980; 5: 19-20
9. König P, Hage J, Bloem J ve ark. Variations of the ulnar nerve and ulnar artery in Guyon's Canal: A cadaveric study. J Hand Surg 1994; 19A: 617-622

